

Spis treści

Wstęp	11
1. Źródła informacji o przeszłości istot żywych	15
Podobieństwo i pokrewieństwo	17
Dalsze sposoby wnioskowania o pokrewieństwie	24
Uwagi o systematyce organizmów	27
2. Najprymitywniejsze kręgowce i ich przodkowie	30
Śluzice i minogi	30
Najstarsze dzieje organizmów	34
Najdawniejsze kręgowce	36
Przodkowie kręgowców	43
Lancetnik	43
Ośłonice	46
Jelitoduszne i szkarłupnie	47
Pokrewieństwa kręgowców, lancetnika, oślonic, jelitodusznych i szkarłupni	47
Ewolucja łańcuchowa	54
Uwagi o narządach zmysłów	56
Uproszczony układ systematyczny strunowców	62
3. Ryby — Pisces	64
Najstarsze żuchwowce — <i>Gnathostomata</i>	64
Ryby chrzęstnoszkieletowe — <i>Chondrichthyes</i>	68
Charakterystyka ryb chrzęstnoszkieletowych	70
Różne specjalizacje ryb chrzęstnoszkieletowych	80
Ryby kościste — <i>Osteichthyes</i>	87
Ryby mięśniopłetwe — <i>Sarcopterygii</i>	88
Ryby kostnopromieniste — <i>Actinopterygii</i>	94
Główne kierunki zmian	96
Niektóre specjalizacje ryb kostnopromienistych	106
4. Płazy — Amphibia	128
Pochodzenie płazów	128
Dalsze cechy płazów	132
Płazy beznogie — <i>Gymnophiona</i>	141
Płazy ogoniaste — <i>Urodela</i>	143
Płazy bezogonowe — <i>Anura</i>	148

5. Gady — Reptilia	158
Charakterystyka	158
Podgromada: <i>Anapsida</i>	167
Żółwie — <i>Testudines</i> (<i>Chelonia</i>)	167
Podgromada: <i>diapsydy</i> — <i>Diapsida</i>	175
Krokodyle — <i>Crocodylia</i>	177
Dinozaury gadziomiednicowe — <i>Saurischia</i>	181
Dinozaury ptasiomiednicowe — <i>Ornithischia</i>	186
Gady latające — <i>Pterosauria</i>	190
Wielkie gady morskie — <i>Sauropterygia</i> i <i>Ichthyosauria</i>	192
Uwagi o ewolucji i wymieraniu gadów	194
Lepidozaury — <i>Lepidosauria</i>	199
Łuskonośne — <i>Squamata</i>	200
Jaszczurki — <i>Sauria</i>	205
Gekony — <i>Gekkonidae</i>	205
Agamy i legwany — <i>Agamidae</i> i <i>Iguanidae</i>	207
Kameleony — <i>Chamaeleonidae</i>	213
Inne rodziny jaszczurek	214
Węże — <i>Serpentes</i>	217
Podgromada: gady ssakokształtne — <i>Synapsida</i>	231
 6. Ptaki — Aves	238
Charakterystyka	238
Pochodzenie piór	238
Pochodzenie lotu	239
Temperatura ciała	240
Pochodzenie ptaków	243
Budowa ptaków	245
Lot	252
Inne cechy ptaków	260
 7. Ssaki — Mammalia	285
Charakterystyka	285
Pochodzenie ssaków	295
Podstawy systematyki ssaków	301
Stekowce — <i>Monotremata</i>	301
Torbacze — <i>Marsupialia</i>	304
Łożyskowce — <i>Placentalia</i>	316
Charakterystyka	316
Owadożerne — <i>Insectivora</i>	323
Ryjkonosy — <i>Macroscelidea</i>	327
Tupaje — <i>Scandentia</i>	327
Latawce — <i>Dermoptera</i>	327
Nietoperze — <i>Chiroptera</i>	329
Szczerbaki — <i>Xenarthra</i>	331
Łuskowce — <i>Pholidota</i>	334
Naczelnie — <i>Primates</i>	334
Gryzonie — <i>Rodentia</i>	359
Zajęczaki — <i>Lagomorpha</i>	365
Drapieżne — <i>Carnivora</i>	367
Walenie — <i>Cetacea</i>	384
Kopytne — <i>Ungulata</i>	392

Zagadnienia ogólne	392
Wymarłe rzędy kopytnych	398
Mrówniki — <i>Tubulidentata</i>	399
Górali — <i>Hyracoidea</i>	400
Trąbowce — <i>Proboscidea</i>	402
Syreny — <i>Sirenia</i>	406
Nieparzystokopytne — <i>Perissodactyla</i>	407
Parzystokopytne — <i>Artiodactyla</i>	410
8. Zakończenie	424
9. Literatura	426
Skorowidz nazw łacińskich	431
Skorowidz rzeczowy	437